

ЗВЕРНЕННЯ
Блаженнішого Святослава
з нагоди сорокових роковин Чорнобильської катастрофи

Дорогі в Христі!

Двадцять шостого квітня минає сорок років від часу аварії на Чорнобильській атомній електростанції — трагедії, що спричинила соціально-екологічну катастрофу глобального масштабу і назавжди змінила обличчя нашої землі та долю мільйонів людей.

Сорок років, за біблійною традицією, — це особливий період: час випробування, очищення пам'яті та глибокого переосмислення пройденого шляху, а також досвіду Божої присутності серед нас. Як колись ізраїльський народ сорок років мандрував пустелею до обітваної землі, так і ми впродовж чотирьох десятиліть несемо тягар Чорнобильської катастрофи. Сьогодні ми зупиняємося, щоб осмислити цей шлях і винести уроки для майбутнього.

Насамперед схилимо голови перед подвигом ліквідаторів. Вони стали живим втіленням слів Христа: «Ніхто неспроможен любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів життя віддає» (Ів. 15, 13). Ці люди йшли у вогонь і долали наслідки атомного лиха не заради слави, а заради спасіння життя. Їхня жертва зупинила поширення смертельної радіації та стала живим щитом для всієї Європи та світу.

Сьогодні, коли Україна знову палає у вогні війни, ми бачимо той самий дух самопожертви в наших воїнах і рятувальниках. Молитовно згадуємо кожного, хто віддав своє здоров'я і життя заради нашої безпеки. Нехай цей день скорботних роковин стане днем молитви: помолімося за тих, хто загинув, ліквідовуючи наслідки цієї катастрофи.

Навіть через сорок років ми знаємо лише частину численних екосоціальних викликів Чорнобиля, які відображаються в долях постраждалих. Ця катастрофа була не лише технічною помилкою — вона стала наслідком духовної сліпоти радянської системи, яка поставила ідеологію вище за людське життя, а фальшиву велич — вище за істину та моральну відповідальність.

Досвід Чорнобиля засвідчує: людина не може свавільно й безкарно панувати над Божим світом. Катастрофа нагадує про нашу спільну відповідальність за все Боже створіння, за довкілля. Ми маємо усвідомити: зловживання дарами Творця — забруднення повітря й води, виснаження землі, нищення природи, марнотратне використання енергії та ресурсів — є гріхом проти Бога, ближніх і майбутніх поколінь.

Нинішні роковини Чорнобиля ми переживаємо в умовах повномасштабної війни, яка нищить не тільки людські життя, а й Боже створіння — землю, воду і ліси, перетворюючи їх на зону лиха. Ворог використовує цивільну ядерну інфраструктуру як інструмент шантажу. Окупація Чорнобильської АЕС на початку вторгнення та постійна загроза на Запорізькій АЕС свідчать, що уроки минулого засвоєні не всіма.

Світ знову опинився на небезпечній межі, де людська гордіня і безвідповідальність можуть призвести до нових катастроф. У цьому контексті закликаємо міжнародну спільноту до рішучих дій, щоб не допустити повторення трагедії, масштаби якої можуть перевершити події 1986 року.

Руйнуючи енергетичну інфраструктуру, агресор не лише позбавляє людей звичних умов життя, а й безпосередньо загрожує здоров'ю і життю мільйонів. Трагічний досвід Чорнобиля та сучасні виклики війни з особливою силою закликають нас до екологічного навернення, про яке постійно нагадує Церква.

Тож станьмо мудрими і відповідальними управителями дарів Творця. Кожна зекономлена одиниця енергії, кожне посаджене дерево, кожна відмова від надмірного споживання — це наш внесок у запобігання новим екологічним лихам.

Бюро УГКЦ з питань екології до сорокових роковин аварії на ЧАЕС ініціювало Всеукраїнську екосоціальну акцію «Свічка пам'яті» під гаслом «Пам'ятати минуле — берегти майбутнє». Її мета — вшанувати ліквідаторів і жертв катастрофи, а також закликати до екологічного покаяння й активного захисту довкілля в умовах сучасних загроз.

Запрошуємо всіх вірних нашої Церкви та людей доброї волі піднести молитви за упокій душ спочилих героїв-ліквідаторів і за здоров'я тих, хто досі несе тягар наслідків Чорнобильської катастрофи. Запалімо в неділю, 26 квітня, о 20:00 на підвіконнях наших осель «Свічку пам'яті» як символ незгасної молитви і надії на зцілення створіння. Будьмо солідарними з тими, хто потребує медичної та соціальної допомоги внаслідок аварії на ЧАЕС.

Нехай Господь, який своїм воскресінням переміг смерть, допоможе нам зцілити рани Чорнобиля. Благаймо воскреслого Христа про дар екологічного навернення, щоб бути гідними свідками Божої любові, перемагати зло, берегти наш спільний дім і примножувати дари Творця.

Благословення Господнє на вас!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві,
при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
у день Святого священномученика Януарія і тих, що з ним,
та Святого мученика Теодора, що в Пергії,
21 квітня 2026 року Божого